

Apoteket i Lidköping.

1674.

Lidköping är den äldsta staden vid Vänern och fick redan d. 21 juni 1446 stadsrättigheter. Vasakonungarna gäfvö staden förnyade gånger fördelar och privilegier och 1651 erhöll grefve Jakob de la Gardie Lidköping såsom tillökning till sitt grefskap Leckö. År 1655 beslöto ständerna att staden skulle frantagas grefskapet och detta läggas under kronan, men dåvarande innehafvaren af grefskapet, rikskanslern Magnus Gabriel de la Gardie fick i stället rättighet att anlägga en stad i närheten. Stadsmark kunde dock icke förvärvas förr än 1670, men 1672 började Lidköpings nya stad anläggas på åns vänstra strand samt växte ganska hastigt under kanslerns trägna omvårdnad. Redan vid denna tid finner man apotek och apotekare omnämnas. D. 31 maj 1674 förordnade nämligen sistnämnde grefve de la Gardie att apotek skulle inrättas i Lidköping och apotekaren skulle ej allenast »präparera medicamenterne, uthan ock siukdommarne inducera effter deres befindtliche beskaffenheeter, hvareffter han sedan medicamenterne applicera kan med så mycket bättre effect och nytta». Enligt grevens anordning skulle han sålunda äfven vara ett slags läkare, ehuru äfven »Feldtskär» fanns. Som det ansågs att åtminstone i början, näringen skulle falla apotekaren »knapp der han allena vid apotheket blifva skall», fick han tillstånd att »handla med allehanda krydderier, brennevijn etc.» och skulle det tillses att intet »förfång» skedde honom. År 1677 den 26 jan. beviljades apotekaren »icke allenast Krydderj och Spetzerj uthan och att få bruka Hökare näringh och Sälia allehanda maatvaror och hvad elliest han förmår att åstadkomma» såsom ock han då »befriades ifrån all borgerlig tunga, ehvad namn den hava kunde»¹.

Huru länge detta apotek existerade, och hvilken det var som

¹ Claës Johan Ljungström: Kinnefjärdings och Källands härader samt staden Lidköping.

inrättade detsamma, vet man ej. Sannolikt upphörde det efter någon tid, ty stadens i början så raska utveckling hämmades genom eldsvådor och nya uppväxande städer vid Väneren, och först 1761 känner man sedan att apotek existerade i Lidköping. Casper Sasse anlade nämligen detta år ett sådant här, och erhöll d. 26 febr. 1762 K. privilegium å detsamma.

Apoteket var 1830 beläget vid Stora torget i ett stenhus, som uppfördes af apotekare M. Nylander och där kvarblef detsamma till 1907, då det d. 1 okt. flyttades af apotekare A. G. Schagerström till Skaraborgsbankens hus vid ån Lidan.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 5,000 kronor.

SASSE, CASPER. Var innehafvare af apoteket i Lidköping åren 1762—65. (Se under apoteket Enhörningen i Göteborg, sid. 1084.)

HELLING, CARL GUSTAF. Född d. . . . 1736 på Anundsgård, Flo, Älfsborgs län.

Föräldrar: Kaptenen vid K. Västgötadals regemente GUSTAF HELLING, född d. 6 nov. 1691 i Riga, död d. 2 jan. 1758, och CATHARINA WERANDER, född d. . . ., död d. . . .

H. var elev å apoteket Enhörningen i Göteborg samtidigt med C. W. Schéele, tjänstgjorde åren 1759—61 å provinsialapoteket i Malmö och Kronan i Stockholm, hvarefter han återvände till apoteket Enhörningen i Göteborg, där han kvarstannade tre år.

Inköpte redan 1765 apoteket i Lidköping, men aflade först 1767 apotekarexamen.

H. skall hafva varit en i sitt yrke särdeles skicklig man.

Död d. 11 mars 1806 i Lidköping.

Gift d. 28 april 1778 med EBBA JOHANNA PONCKT, född d. 28 april 1761 i Lidköping, död d. 16 jan. 1838, dotter till rådmannen och handlanden CARL FREDRIK PONCKT och ANNA MARIA SJÖGREN.

Barn: MARIA KAJSA, född d. 25 maj 1779, död d. 22 juni 1781; — JOHANNA FREDRIKA, född d. 17 jan. 1781, död d. . . . 1827, gift d. . . . 1810 med kronofogden i Skara fögderi,

assessorn PEHR THIL, född d. . . ., död d. . . . 1848; — CARL GUSTAF, född d. 7 dec. 1782, död d. 9 jan. 1860 i Vånga, Skaraborgs län. Farmacie studiosus; — MARIA CAJSA, född d. 1 febr. 1785, död d. . . . 1851 i Skara, gift d. . . . med kronofogden i Skara fögderi PEHR GUSTAF OTTER, född d. . . . 1784, död d. . . . 1833; — JAKOB BENJAMIN, född d. 21 sept. 1787, död d. 2 nov. 1789; — JAKOB BENJAMIN, född d. 20 juni 1791, död d. . . . 1831. Källarmästare i Karlstad; — HEZEKIEL, född d. . . . 1793, död d. . . .; — DANIEL FREDRIK, född d. 26 maj 1793, död d. 8 nov. 1795; — ELISABETH SUSANNA, född d. 20 juni 1795, död d. 5 jan. 1797; — FREDRIK EMANUEL, född d. 18 juli 1797, död d. 27 april 1875. Handlande i Karlstad; — ERIK ADOLF, född d. 1 aug. 1800, död d. 29 juli 1802.

KYLANDER, OLOF MATHIAS. Född d. 12 juli 1787 i Vadstena.

Föräldrar: Kyrkoherden i Örberga, Linköpings stift, PETRUS MATHIAS KYLANDER, född d. 19 jan. 1737, död d. 25 jan. 1793, och ELSA SOFIA SIDENIUS, född d. 18 aug. 1753, död d. 22 febr. 1830.

K. var elev å apoteket i Vadstena år 1800, tjänstgjorde flera år å apoteket Morianen i Stockholm samt aflade d. 24 maj 1816 apotekarexamen. Tjänstgjorde åren 1816—25 å apoteken i Filipstad, Vasen i Linköping och å apotek i Göteborg, inköpte d. 1 juni 1825 apoteket i Lidköping och erhöll d. 21 mars 1826 privilegium å detsamma. Han innehade apoteket till 1851, då han försålde detsamma.

K. var vetenskapligt bildad och ägde grundliga insikter i kemi och mineralogi. Han biträdde vid ordnandet af Vetenskaps- och Vitterhetssamhällets i Göteborg mineralogiska samlingar och blef 1823 ledamot af Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg. Han var också verksam såsom kommunalman. Sålunda var han ledamot af Skaraborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott 1850—54 och 1856—57.

Då sparbanken i Lidköping i början af 1830-talet stiftades, var han en af initiativtagarna och förvaltade den många år utan ersättning. Med nit och uppoffring ifrade han för anläggandet af stadens hamn, och underlättade genom större penningebidrag och gåfva af jordareal anläggandet af Lidköpings lasarett, hvarjämte han frikostigt understödde utvecklingen af elementarläro-

verket därstädes. K. lät äfven för en kostnad af 41,000 kronor uppföra ett nytt folkskolehus i Lidköping.

R. V. O. 1865. R. N. O. 1868.

Död d. 13 juli 1868 i Lidköping.

Ogift.

TISELL, GUSTAF WILHELM. Innehade apoteket i Lidköping åren 1851—60. (Se under apoteket Ugglan i Stockholm, sid. 174.)

MÖLLER, JOHAN WILHELM FREDRIK. Född d. 5 juli 1832 i Malmö.

Föräldrar: Grosshandlaren CARL FREDRIK MÖLLER, född d. 11 aug. 1791, död d. 20 aug. 1864, och CATARINA ELISABETH KARSTRÖM, född d. 10 maj 1803, död d. 10 mars 1839.

M. erhöll åren 1843—46 undervisning vid läroverket i Malmö och antogs d. 24 maj 1847 till elev å apoteket i Ängelholm, hvarest han d. 14 juli 1852 aflade farmacie studiosi-examen och fortfarande tjänstgjorde under 1½ år. Aflade d. 24 april 1856 apotekarexamen och tjänstgjorde därefter från d. 1 maj 1856 till d. 1 sept. 1860 å apoteket Lejonet i Malmö, hvarefter han d. 1 okt. s. å. tillträdde apoteket i Lidköping. Erhöll d. 27 sept. 1861 privilegium å detta apotek.

M. var stadsfullmäktig i Lidköping åren 1862—70 och ledamot af stadens drätselkammare åren 1877—79. Han var därjämte ledamot af skolrådet.

R. V. O. 1892.

Död d. 22 febr. 1906 i Lidköping.

Gift d. 27 juni 1862 i Malmö med SOFIA ELISABETH CHARLOTTA MÜLLERN, född d. 30 aug. 1835, död d. 24 jan. 1898 i Lidköping, dotter till fältläkaren, med. d:r ULRIK MÜLLERN och MAGDALENA MARIA WIHLBORG.

Barn: MARIA MAGDALENA CATARINA (MALIN), född d. 20 maj 1863, död d. 6 aug. 1917, gift d. 31 mars 1895 med godsägaren CARL RICHARD LING-WANNERUS, född d. 14 febr. 1857; — CARL ULRIK, född d. 20 maj 1865. Ingenjör; — HERMAN WILHELM ULRIK MÜLLERN, född d. 17 juli 1875. Civilingenjör, disponent för aktiebolaget Västerviks elektricitetsverk.

SCHAGERSTRÖM, ANDERS GUSTAF. Född d. 2 dec. 1850 i Hudiksvall.

Föräldrar: Vagnmakaren ERIK GUSTAF SCHAGERSTRÖM, född d. 21 april 1821, död d. 1 dec. 1882, och MARGARETA KRISTINA HASSELSTRÖM, född d. 22 april 1822, död d. 4 mars 1899.

S. erhöll 1862—70 undervisning vid Hudiksvalls elementarläroverk, blef d. 12 aug. sistnämnda år elev å apoteket i Östersund och aflade där d. 22 aug. 1873 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter fortfarande å nämnda apotek till sept. 1875, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekarexamen d. 24 maj 1877 och blef efter anställning å apoteket Örnen i Östersund och å apoteket i Levanger i Norge 1881 föreståndare för medikamentsförrådet i Berg. Då detta 1886 öfvergick till själfständigt apotek, återvände S. till apoteket Örnen i Östersund, tjänstgjorde där åren 1886—91 och å apoteken i Delsbo och Hudiksvall åren 1891—98.

Erhöll d. 8 okt. 1897 privilegium å apoteket i Marstrand och d. 16 aug. 1906 transport till apoteket i Lidköping.

S. var en synnerligen sympatisk man, afhållen och värderad såsom chef samt af alla som kommo i beröring med honom. Han var därjämte en synnerligen dugande apotekare.

Död d. 13 febr. 1916 i Lidköping.

Gift d. 30 okt. 1884 med LOVISA JOHANNA KATARINA LUNDHOLM, född d. 8 april 1854, dotter till kopparslagaren ANDERS AUGUST LUNDHOLM och JOHANNA ADOLFINA GUSTAFVA HALLGREN.

Barn: JENNY KRISTINA CHARLOTTA, född d. 8 jan. 1887, gift d. 11 maj 1911 med tjänstemannen i Göteborgs köpmannaförening SVEN OLOF ÖBERG, född d. 13 jan. 1883; — IDA LOVISA LAURENTIA, född d. 10 aug. 1889, gift d. 19 nov. 1918 med kontorschefen GUNNAR LEVANDER, född d. 19 dec. 1882.

ARESKOUG, JOHAN HOLGER LORENTZ. Född d. 16 aug. 1857 i Ystad.

Föräldrar: Handlanden HOLGER ARESKOUG, född d. 29 sept. 1825, död d. 11 maj 1873, och MATHILDA HELENA SJÖSTEDT, född d. 3 jan. 1833, död d. 8 nov. 1864.

A. genomgick Ystads elementarläroverk och antogs till elev å apoteket Kronan i Norrköping d. 13 juni 1873, aflade farmacie studiosi-examen d. 5 dec. 1876 samt apotekarexamen d.

23 maj 1884. Tjänstgjorde å apoteken i Anderslöf från d. 17 jan. 1877 till d. 1 juni 1880, Skövde från juli till sept. 1881, Motala från juni till juli 1883, Söderåkra från dec. 1883 till febr. 1884, Bävern i Västerås under okt. och nov. 1884, i Sjöbo från d. 5 jan. 1885 till d. 20 april 1888, Hörby från d. 1 maj 1888 till d. 29 maj 1890, Söderköping från d. 1 juni 1890 till d. 15 april 1891 och Finspong från d. 16 april 1891 till d. 1 okt. 1902.

Erhöll d. 6 juni 1902 privilegium å nya apoteket i Limhamn, som han öppnade för allmänheten d. 5 jan. 1903. Erhöll d. 15 aug. 1916 transport till apoteket i Lidköping.

Gift d. 16 jan. 1921 med JOHANNA MARGARETHA THORIN, född d. 20 juli 1888, dotter till fabrikören BENGT MÅRTEN THORIN och HANNA BENGTTSSON.

Barn: BENGT JOHAN HOLGER, född d. 9 okt. 1921.